

Tablety ve výuce

15. listopadu zveřejnily Hospodářské noviny reportáž z první české školy, která učí děti na tabletech (1). Tyto moderní přenosné počítače mají postupně nahrazovat učebnice, zatím se ale nejvíce hodí pro výuku angličtiny, protože nejvíce výukových aplikací pochází právě z anglofonních zemí. Jak je vidět i z diskuse pod internetovou podobou článku, vyučování na počítačích řada lidí nevíta s nadšením a obává se propadu kvality výuky na úkor pouhé zábavnosti. Jaké jsou ale trendy ve světě?

Masivní zapojení moderních technologií je na vzestupu například v USA. Do distančních programů vypsanych čistě elektronicky se na základních a středních školách letos zapsalo o 19 % více žáků než v loňském roce. Smíšené (*blended*) kurzy, tedy takové, které kombinují elektronickou výuku s docházením do školy a osobní interakcí s učiteli a spolužáky, zaznamenaly nárůst dokonce o 25 %. Ve všech amerických státech existuje možnost takového kurzu navštěvovat alespoň pro některé studenty, 40 států má svou vlastní veřejnou virtuální školu zřízenou státem za tímto účelem (2). V některých státech existuje povinnost splnit alespoň jeden kurz elektronickou formou i pro studenty zapsané v normálním denním studiu (3). První zemí, která zcela zruší papírové učebnice a bude vyučovat pouze z digitálních materiálů, bude pravděpodobně Korea v roce 2015, USA ji nejspíš budou následovat jen o málo později (4).

Elektronické vyučování se přitom stává čím dál tím přístupnější i pro mladší děti, vznikají i první experimentální hybridní školky – a z prvních dat se zdá, že mohou být velmi úspěšné (5). Velmi slušné výsledky při naplňování výukových cílů vykazují některé počítačové hry a používání digitálních technologií je jejich zastánci považováno za efektivní především proto, že je dětem velmi blízké. Velké množství dětí už používá tablety a chytré telefony dřív, než vůbec nastoupí do školy (6, 7).

Na druhou stranu i v USA mají technologie ve výuce své kritiky. Sice je díky nim možné poměrně dobře zvyšovat některé kompetence žáků (vč. čtenářské gramotnosti, matematiky, abstraktního myšlení atd.) a přinášejí do školství určité úspory (pedagog může i při větším množství dětí ve třídě věnovat každému z nich více individuální pozornosti, klesají nároky na školní budovy atd.), ale zároveň mohou být ohroženy jiné výukové cíle. Je tedy potřeba zapojení technologií vyvažovat větším důrazem např. na socializační a kooperační aktivity nebo rozvoj motoriky dětí. Opačným trendem proti postupující technologizaci školství je rostoucí obliba waldorfských škol, které počítače odmítají úplně. Těch doposud v celých spojených státech fungovalo 45, tento rok se jich má ale otevřít dalších 30 (8). Jedna waldorfská škola přitom stojí i přímo v Silicon Valley a své děti do ní posílají i přední vývojáři firem jako Google, Apple, eBay nebo Hewlett-Packard. Někteří z nich totiž považují počítače za „dospěláckou záležitost“, se kterou se mají děti seznámit až v ten správný čas (9).

Tablety a notebooky už navíc nejsou výsadou jen vyspělých zemí. Ambiciózní projekt spustila třeba Indie, která vyvinula extrémně levný tablet Aakash a prodává ho studentům za v přepočtu necelých 700 korun (10). I když hrozí, že cena je stlačena dolů především na úkor kvality, samotný fakt, že v dohledné době má mít vlastní tablet každý školák v Indii, o světových trendech něco vypovídá.

Zdá se tedy, že pohoršovat se nad tím, že se v České Kamenici děti učí angličtinu na tabletech, je vzhledem ke světovému vývoji poněkud anachronické. Svět se mění, pracovní trh i občanský život bude na dnešní žáky klást úplně jiné nároky než na generaci jejich rodičů a prarodičů a tuto proměnu nesmíme prospat. Na druhou stranu je samozřejmě nutné a správné k tomuto trendu přistupovat obezřetně a kriticky a věnovat spoustu pozornosti nežádoucím vedlejším účinkům, které může změna výukových metod přinést. Jsme teprve na začátku dlouhé cesty, na které číhá řada netušených nástrah, ale projít jí zjevně musíme.

Řadu dalších zajímavých článků v češtině o možnostech digitálních výukových prostředí a souvisejících tématech najdete např. na učitelském Spomocníku: <http://spomocnik.rvp.cz/>.

- (1) - <http://zpravy.ihned.cz/cesko-skolstvi/c1-53659690-kdyz-ipad-rehta-buci-a-kokrha>
- (2) - <http://www.eschoolnews.com/2011/11/10/annual-report-reveals-elearnings-rapid-rise/>
- (3) - <http://www.eclassroomnews.com/2011/11/03/more-states-look-to-online-learning-for-students/>
- (4) - <http://www2.macleans.ca/2011/07/08/south-korean-schools-to-go-paperless-why-arent-we-doing-the-same/>
- (5) - http://hechingerreport.org/content/kindergarteners-at-the-keyboard_6485/
- (6) - <http://www.eschoolnews.com/2011/11/09/how-to-teach-young-children-in-the-digital-age/>
- (7) - <http://www.eschoolnews.com/2011/10/25/study-more-than-half-of-young-children-use-digital-media/>
- (8) - <http://www.hepg.org/hel/article/515>
- (9) - <http://www.nytimes.com/2011/10/23/technology/at-waldorf-school-in-silicon-valley-technology-can-wait.html?pagewanted=1&r=1>
- (10) - <http://datarama.aktualne.centrum.cz/clanek.phtml?id=716518>

Z českých i zahraničních zdrojů zpracoval Šimon Stvůrek, Výzkumné oddělení společnosti Scio

Kontakt: scio@scio.cz
www.scio.cz